

RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Veiligheidsbeleving van burgers en Multiculturele effectiviteit van de burgemeester

Bachelorgroep 12: Dr. M.B.P. Starren

Simone Haane, S4140354

1-6-2015

Radboud Universiteit Nijmegen

Een survey-onderzoek naar de impact van de multiculturele effectiviteit van burgemeester Aboutaleb in Rotterdam en burgemeester Van der Laan in Amsterdam op de veiligheidsbeleving van de burgers in deze steden.

Inhoudsopgave

1. SAMENVATTING.....	3
2. INLEIDING	4
2.1 Veiligheidsbeleving.....	4
2.2 Burgemeesterschap.....	5
2.3 Multiculturele effectiviteit	6
2.4 Onderzoeksvraag en subonderzoeksvragen.....	7
3. METHODE VAN ONDERZOEK.....	9
3.1 Instrumentatie	9
3.2 Procedure en respondenten	12
3.3 Statistische toetsen	14
4. RESULTATEN.....	16
4.1 Multiculturele effectiviteit burgemeester Aboutaleb en burgemeester Van der Laan.	16
4.2 Verband tussen veiligheidsbeleving en multiculturele effectiviteit.....	16
4.3 Veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam en de burgers in Amsterdam	18
5. CONCLUSIE	20
5.1 Is burgemeester Aboutaleb van Rotterdam meer multicultureel effectief dan burgemeester Van der Laan van Amsterdam?.....	20
5.2 Bestaat er een verband tussen de veiligheidsbeleving van de burgers en de multiculturele effectiviteit van de burgemeester?	20
5.3 Is de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam hoger dan de veiligheidsbeleving van de burgers in Amsterdam?.....	20
5.4 In hoeverre heeft een burgemeester invloed op de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam in vergelijking tot Amsterdam aan de hand van zijn multiculturele effectiviteit?.....	21
6. DISCUSSIE	22
6.1 Uitkomsten	22
6.2 Beperkingen.....	23
6.3 Aanbevelingen.....	24
7. LITERATUUR.....	26
8. BIJLAGEN	28
8.1 Vragenlijst.....	28
8.2 Overzicht geboorteland ouders, geboorteland respondenten.....	31

1. Samenvatting

Veiligheid en multiculturaliteit, twee begrippen die belangrijk zijn in Nederland. Veiligheid heeft de laatste jaren een zwaardere lading gekregen door de opkomst van verschillende terreurgroepen en aanslagen in landen die vergelijkbaar zijn met Nederland. Door de multiculturaliteit in Nederland is het belangrijk voor de veiligheid dat verschillende groepen niet haaks tegenover elkaar gaan staan. Een leider is hiervoor aansprakelijk. De burgemeester bekleedt de laatste jaren een belangrijk rol op het gebied van veiligheid in een stad. Hij is diegene die de verschillende groepen in een stad kan laten samensmelten.

In dit onderzoek is getoetst in hoeverre een burgemeester invloed heeft op de veiligheidsbeleving van de burgers aan de hand van zijn multiculturele effectiviteit. Hierbij is ingezoomd op de steden Rotterdam en Amsterdam, omdat de burgemeesters van deze steden een verschillende etnische achtergrond hebben en omdat de burgers zich hier minder veilig voelen dan de rest van Nederland. Hierbij werd gekeken of burgemeester Aboutaleb van Rotterdam meer multicultureel effectief is dan burgemeester Van der Laan in Amsterdam. Daarnaast werd er getoetst of er een verband bestaat tussen de veiligheidsbeleving van de burgeren de multiculturele effectiviteit van de burgemeester. Als laatste werd er gemeten of de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam hoger is dan de veiligheidsbeleving van de burgers in Amsterdam. Dit is onderzocht middels een survey die uitgezet is onder 50 respondenten in Rotterdam en 50 respondenten in Amsterdam.

De resultaten laten zien dat de multiculturele effectiviteit van de burgemeester een kleine voorspeller is voor de veiligheidsbeleving. Burgemeester Aboutaleb werd door de burgers als meer multicultureel effectief beoordeeld dan burgemeester Van der Laan. Daarnaast hebben de burgers in Amsterdam een hogere veiligheidsbeleving dan in Amsterdam.

Verder onderzoek kan toegespitst worden op de dimensie 'sociale cohesie' van veiligheidsbeleving op multiculturele effectiviteit. Daarnaast is het belangrijk om te weten of ook andere invloedrijke personen in het land met hun multiculturele effectiviteit invloed hebben op de veiligheidsbeleving van de burgers.

2. Inleiding

Terrorisme is een verschijnsel waar de hedendaagse samenleving niet meer omheen kan. De aanslagen van 11 september 2001 hebben een stempel gedrukt op de wereldwijde samenleving, waarmee de maatschappij in het teken staat van terrorismedreigingen. Sinds de radicale jihadistische-militie IS delen van Syrië en Irak in hun macht hebben, hebben ze ook indirect de hele wereld in hun greep. Dagelijks worden burgers op de hoogte gehouden van de acties van IS en wordt er angst gezaaid door deze terreurgroep. Nederland is sinds 2004 bekend met dit verschijnsel, doordat op 2 november in dat jaar Theo van Gogh werd vermoord. Als reactie op deze moord debatteerde de Tweede Kamer over minderheidsgroepen in Nederland, omdat er vrees was voor verdere radicalisering van deze groep. Het uiteindelijke doel van dit overleg was om de maatschappelijke binding tussen burgers en het sociale klimaat van Nederland te verbeteren (Nana, 2007).

Door de dreiging van IS en jihadgangers is in maart 2013 de terroristische dreiging in Nederland opgeschroefd naar het dreigingsniveau 'substantieel' (Opstelten, 2013). Een kenmerk van het substantiële dreigingsniveau is dat aanslagen plaatsvinden in andere landen die vergelijkbaar zijn met Nederland (Opstelten, 2014). Frankrijk is een dergelijk vergelijkbaar land. Daardoor werd Europa door de zeer recente aanslag op Charlie Hebdo opgeschrikt en werden Nederlanders zich bewust van het dreigingsniveau. Door de aanslag op Charlie Hebdo gingen Nederlanders zich minder veilig voelen (NOS Opiniepanel, 13 januari 2015). De dreiging van het Midden-Oosten had zich verplaatst naar Europa, politici werden er zich van bewust dat er concrete actie ondernomen moest worden om de veiligheidsbeleving van de burgers te versterken.

2.1 *Veiligheidsbeleving*

Radicaliserende moslims vormen sinds afgelopen januari een dreiging in Europa. Een belangrijke factor die radicalisering in de hand werkt is 'onrechtvaardigheid'. Als iemand zichzelf of zijn groep onrechtvaardig behandeld vindt worden in de samenleving, dan kan dat leiden tot radicale denkbeelden (Bos, Loseman & Doosje, 2009). Om te voorkomen dat radicalisering Nederland in zijn greep krijgt, en daarmee dus ook de veiligheidsbeleving, is het belangrijk dat er een goede sociale samenhang heerst tussen de burgers en dat ze zich met elkaar kunnen identificeren (Verheul & Schaap, 2010). Na de aanslag op Charlie Hebdo barste onmiddellijk een tweestrijd los in Nederland. Twee groepen reageerden over en weer woedend op elkaar. Echter er waaiden ook tegenwinden. De Facebookpagina 'NietmijnIslam' kreeg in korte tijd tienduizend likes (Van Blokland, 2015). Deze pagina was opgericht door een groep jonge Nederlandse moslims die

wilden laten zien dat hun Islam niks te maken had met deze terreurdaad. Al snel werd deze pagina ook veelvuldig geliked onder niet-gelovigen, zij wilden laten zien dat ze het niet eens waren met de ‘Er is maar één Islambeweging’. Het onderling vertrouwen verdween, waardoor mensen elkaar gingen ontwijken. Maar de tendens was duidelijk: deze aanslag had niks met de Islam te maken. Premier Rutte nam bij zijn betoog in de Tweede Kamer over de aanslag niet eens het woord Islam in de mond en ook de Franse president Hollande riep meteen na de aanslagen dat dit niets met de Islam te maken had (Van Blokland, 2015). Ook de stille tocht in Parijs, waarin 60 wereldleiders en politici meeliepen, liet een sterk gevoel van saamhorigheid en identiteit in Europa zien.

2.2 Burgemeesterschap

Landelijke leiders hebben de plicht om het volk in te lichten na zulke ingrijpende gebeurtenissen, als terroristische aanslagen. Deze inlichtingen gaan dan ook gepaard met de meningen van deze leiders. Maar als nou gekeken wordt naar wat voor een rol de burgemeester speelt in dit hele traject, is deze rol heel klein. Vreemd, aangezien een van de belangrijkste taken van een burgemeester is om bij te dragen aan de ontwikkeling van een lokale identiteit en aan de sociale samenhang binnen de lokale gemeenschap (Verheul & Schaap, 2010). Wanneer zich situaties voordoen waarop de samenhang binnen de lokale samenleving ernstig op de proef gesteld wordt door rampen, crises of aanslagen is dit extra belangrijk (Nederlands Genootschap van Burgemeesters, 2008). Thys en Gomperts (2009) vermelden: ‘Het (ont)breken van de spiegel veroorzaakt een diep gevoel van onveiligheid en brengt illusies omtrent onze identiteit aan het wankelen’. Deze spiegel draait om een symbool, een rol die een burgemeester ook vaak toegekend krijgt (Cachet, Karsten & Schaap, 2009). Het burgemeesterschap is een ambt dat wezenlijk veranderd is en nog steeds aan veranderingen wordt blootgesteld. Vroeger was de burgemeester een burgervader, maar deze burgervader is steeds meer een handhaver geworden (Sackers, 2010). Burgemeesters hebben de laatste jaren veel meer bevoegdheden gekregen met betrekking tot veiligheid, maar deze bevoegdheden hebben betrekking op incidenten en hun veroorzakers. Anders gezegd, ze hebben betrekking op specifieke veiligheidsproblemen zoals drugshandel, huiselijk geweld et cetera. Deze bevoegdheden doen zich dus vooral voor op microniveau en niet of nauwelijks op meso- en macroniveau (Prins & Cachet, 2011).

In deze tijden is er voor de burgemeester dus vooral een communicatieve rol weggelegd om het gevoel van veiligheid bij zijn burgers te waarborgen. Er zijn al veel verschillende onderzoeken gedaan naar de factoren die de veiligheidsbeleving beïnvloeden. Uit onderzoek van Karsten, Reijndorp en Van der Zwaard (2006) blijkt dat het gevoel de controle over een bepaalde

situatie te verliezen, snelle verandering van de bevolking, criminaliteit en buurtbewoners factoren zijn waardoor een negatieve veiligheidsbeleving bij burgers kan optreden. Bij een terroristische aanslag verliest de burger de totale controle over de situatie. Het is dan de rol van de leider om het gevoel van veiligheid in de hand te houden. Aangezien de burgemeester een lokale bestuurder is geworden (Karsten, Schaap & Verheul, 2009) is hij de aangewezen persoon om de veiligheidsbeleving van zijn burgers te herbergen.

2.3 Multiculturele effectiviteit

Een lokale identiteit en een sterke sociale samenhang creëren bij de burgers wordt steeds moeilijker voor een burgemeester. Dit met de reden dat de hedendaagse gemeenschap uit veel verschillende culturen bestaat. Verschillende culturen betekenen ook verschillende opvattingen over de rol van de burgemeester in een stad. Uit onderzoek van Van der Zee en Van Oudenhoven (2000) blijkt dat autochtonen meer competitiever en meer taakgericht zijn en een sterk machtsmotief hebben, terwijl allochtonen wat coöperatiever, meer gericht op relaties zijn en meer behoefte hebben aan respect voor hun groepsgenoten. De factor 'onrechtvaardigheid' die radicalisering in de hand werkt wordt herkend in dit respect voor groepsgenoten. Uit deze resultaten mag de conclusie worden getrokken dat deze twee groepen beiden een ander beeld hebben van hun perfecte burgemeester. De overeenkomst tussen deze groepen is dat bij beide de verwachtingen van de burgemeester inzake veiligheidsbeleid steeds groter worden en dat er een afnemende acceptatie van veiligheidsrisico's heerst (Prins & Cachet, 2011). De burgers verwachten dus hetzelfde van hun burgemeester, maar de burgemeester moet wel rekening houden met de verschillen die tussen de burgers in zijn stad bestaan. Omdat de burgemeester in tijden van terrorismedreigingen vaak een communicatieve leider is, is het belangrijk te stellen dat niet zozeer de afzonderlijke bestanddelen van de cultuur een rol spelen, maar wel de culturele cohesie en het interculturele vermogen van een leider (Storme, 2003). Het gaat er niet om dat je precies de taal van alle culturen kunt spreken en alle gebruiken kent, maar het belangrijkste is de houding die de leider daartegenover aanneemt (Storme, 2003). Door deze houding tegenover de verschillende culturen van de burgers, moet gekeken worden of een burgemeester capabel is om hier met een heldere blik naar te kijken. Hierbij speelt aanpassingsvermogen een grote rol (Van Oudenhoven, 2004). Zodra een burgemeester kan inspelen op verschillende culturen in zijn stad, zullen zich meer burgers kunnen identificeren met hun burgemeester dan wanneer hij deze kwaliteit niet heeft. Wanneer burgers zich niet kunnen identificeren met hun burgemeester, heeft de burgemeester geen invloed op de identiteit van de stad (Kinet, 2009). Zonder dat een burgemeester identiteit creëert in zijn stad, zal hij dus ook geen sterke sociale samenhang en

lokale identiteit kunnen bewerkstelligen in de lokale gemeenschap. Wanneer sociale samenhang en lokale identiteit niet gecreëerd worden door de burgemeester in crisissituaties, zoals terreurdreigingen, daalt de veiligheidsbeleving van de burger in de stad. Multiculturele effectiviteit beslaat dus een groot deel van de communicatie die vanuit de burgemeester naar de burgers gaat.

2.4 Onderzoeksvraag en subonderzoeksvragen

Omreden de bevoegdheden van een burgemeester in dergelijke situaties beperkt zijn tot het uitoefenen van zijn communicatieve vaardigheden, is het van maatschappelijk en wetenschappelijk belang om te onderzoeken of deze vaardigheden voorspellers zijn van de veiligheidsbeleving van de burgers van zijn stad. Deze communicatieve vaardigheden worden gemeten aan de hand van de multiculturele effectiviteit van de burgemeester. Hierom wordt verwacht dat de multiculturele effectiviteit een voorspeller is van de veiligheidsbeleving.

De burgemeesters in Rotterdam en Amsterdam hebben beide een verschillende etnische en culturele achtergrond. Burgemeester Aboutaleb van Rotterdam is van Marokkaanse afkomst en burgemeester Van der Laan van Amsterdam heeft een Nederlandse achtergrond. Met betrekking tot bovenstaande literatuur over multiculturele effectiviteit, kan hierdoor gekeken worden of er een verschil bestaat in multiculturele effectiviteit tussen beide burgemeesters. De verwachting wordt hierbij uitgesproken dat Aboutaleb meer multicultureel effectief wordt bevonden door de burgers dan burgemeester Van der Laan.

In de veiligheidsmonitor van 2014 (CBS) kwam naar voren dat de inwoners van de grootstedelijke regionale eenheden Amsterdam en Rotterdam zich gemiddeld minder veilig voelen dan de rest van Nederland. Om deze reden is in dit onderzoek gekozen om deze twee steden met elkaar te vergelijken wat betreft de veiligheidsbeleving bij de burgers. Omdat er verwacht wordt dat burgemeester Aboutaleb het hoogste scoort op multiculturele effectiviteit, wordt hierop de verwachting uitgesproken dat de burgers in Rotterdam een hogere veiligheidsbeleving hebben dan de burgers in Amsterdam.

Om deze twee redenen is gekozen om de steden Rotterdam en Amsterdam tegenover elkaar te zetten in dit onderzoek.

De onderzoeksvraag die centraal staat in dit onderzoek luidt als volgt:

In hoeverre heeft een burgemeester invloed op de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam in vergelijking tot de burgers in Amsterdam aan de hand van zijn multiculturele effectiviteit?

Om dit te voorspellen zijn de volgende subonderzoeksvragen opgesteld:

Subonderzoeksvraag 1: Is burgemeester Aboutaleb van Rotterdam meer multicultureel effectief dan burgemeester Van der Laan van Amsterdam?

Subonderzoeksvraag 2: Bestaat er een verband tussen de veiligheidsbeleving van de burgers en de multiculturele effectiviteit van de burgemeester?

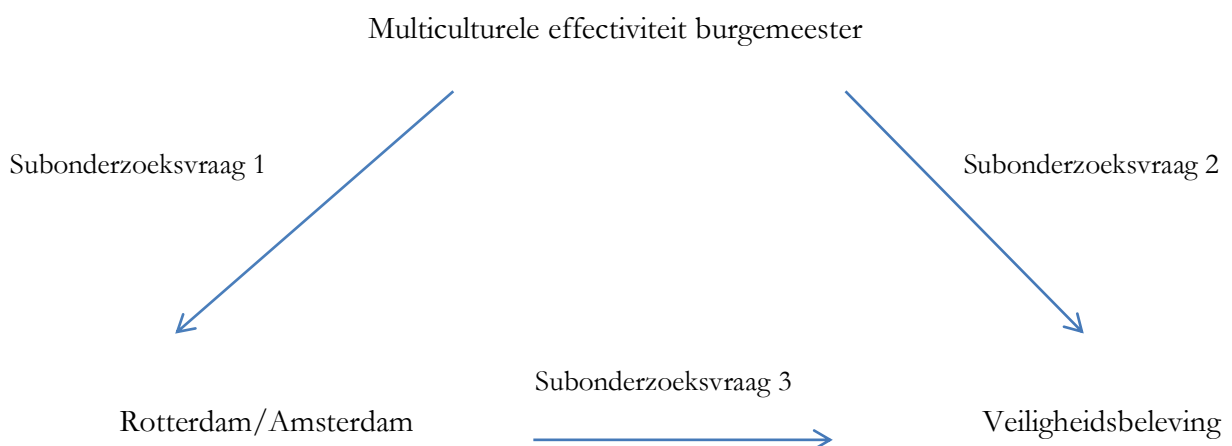
Subonderzoeksvraag 3: Is de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam hoger dan de veiligheidsbeleving van de burgers in Amsterdam?

3. Methode van onderzoek

3.1 Instrumentatie

Dit onderzoek toetste of de multiculturele effectiviteit van de burgemeesters in Rotterdam en Amsterdam een voorspeller was van veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam en Amsterdam. Deze twee variabelen zijn onderzocht en gemeten aan de hand van een vragenlijst. Door middel van het samenvoegen van twee verschillende vragenlijsten, is er een totale vragenlijst ontstaan voor de variabelen ‘Multiculturele effectiviteit’ en ‘Veiligheidsbeleving’.

Figuur 1. Conceptueel model en onderzoeksvragen

3.1.1 Multiculturele effectiviteit

Voor de onafhankelijke variabele ‘Multiculturele effectiviteit’ werd de Multiculturele Persoonlijkheidsvragenlijst (MPV), ontwikkeld door Van der Zee & Van Oudenhoven (2000), gebruikt. Deze vragenlijst is gekozen met als reden dat deze een allesomvattend instrument was om multiculturele effectiviteit te meten (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Voor dit onderzoek werd er een verkorte versie van de MPV gebruikt, omdat de originele vragenlijst bestaande uit 91 items te lang was voor dit onderzoek. De MPV die hier is gebruikt bestond uit 18 items. Deze 18 items uit de MPV zijn geselecteerd aan de hand van de communicatieaspecten die ze bevroegen. In de MPV zijn er vijf verschillende dimensies verwerkt. Ook in de verkorte versie die is gebruikt in dit onderzoek, zijn deze vijf verschillende dimensies verwerkt. Deze verschillende dimensies waren Culturele empathie, Openmindedness, Sociaal initiatief, Emotionele stabiliteit en Flexibiliteit.

- 1) Culturele empathie (4 items): ‘Het vermogen om zich te identificeren met de gevoelens, gedachten en gedrag van individuen met verschillende culturele achtergronden’ (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Bijvoorbeeld: ‘begrijpt andermans gevoelens’ (+) en

- ‘heeft problemen met het plaatsen van relaties’ (-). De betrouwbaarheid van culturele empathie in de multiculturele persoonlijkheidsvragenlijst bestaande uit 4 items was voldoende: $\alpha=.68$.
- 2) Openmindedness (4 items): Het vermogen om open en onbevooroordeeld te zijn tegenover mensen buiten de eigen culturele groep die verschillende waarden en normen kunnen hebben’ (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Bijvoorbeeld: ‘heeft veel verschillende interesses’ (+) en ‘voelt zich oncomfortabel in een andere cultuur’ (-). De betrouwbaarheid van openmindedness in de multiculturele persoonlijkheidsvragenlijst bestaande uit 4 items was adequaat: $\alpha=.70$.
 - 3) Sociaal initiatief (4 items): ‘De neiging van mensen om bepaalde sociale situaties actief te benaderen en initiatief te nemen. Dit bepaalt de mate waarin ze gemakkelijk interageren met mensen uit verschillende culturen en vrienden maken in andere culturen’ (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Bijvoorbeeld: ‘geneigd zich uit te spreken’ (+) en ‘benadert andere personen gemakkelijk’ (+). De betrouwbaarheid van sociaal initiatief in de multiculturele persoonlijkheidsvragenlijst bestaande uit 4 items was goed: $\alpha=.81$.
 - 4) Emotionele stabiliteit (3 items): de mate waarin iemand kalm blijft in een stressvolle situatie en welke sterke reactie er onttrokken wordt onder stressvolle omstandigheden (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Bijvoorbeeld: ‘blijft kalm in onverwachte situaties’ (+) en ‘kan tegenslagen in perspectief brengen’ (+). De betrouwbaarheid van emotionele stabiliteit in de multiculturele persoonlijkheidsvragenlijst bestaande uit 3 items was onvoldoende: $\alpha=.58$. Met de kijk op de $\alpha=.58$, werd besloten om item 3 (vraag 18 in de vragenlijst) uit de dimensie Emotionele stabiliteit te halen. Hiermee werd de betrouwbaarheid van emotionele stabiliteit in de multiculturele persoonlijkheidsvragenlijst bestaande uit 2 items adequaat: $\alpha=.76$.
 - 5) Flexibiliteit (3 items): ‘Het vermogen van mensen om hun gedrag aan te passen aan nieuwe en onbekende situaties’ (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Bijvoorbeeld: ‘staat open voor veranderingen’ (+) en ‘vermijdt avontuur’ (-). De betrouwbaarheid van flexibiliteit in de multiculturele persoonlijkheidsvragenlijst bestaande uit 3 items was onvoldoende: $\alpha=.24$. Met de kijk op de $\alpha=.24$, werd besloten om de dimensie Flexibiliteit niet verder mee te nemen voor de verdere analyses in dit onderzoek.

De betrouwbaarheid van de Multiculturele Persoonlijkheidsvragenlijst in Rotterdam bestaande uit 14 items was goed: $\alpha=.91$. De betrouwbaarheid van de Multiculturele Persoonlijkheidsvragenlijst in Amsterdam bestaande uit 14 items was goed: $\alpha=.91$ ¹.

De vragen in de MPV zijn geformuleerd aan de hand van de regels voor de vorm en zinsopbouw voor vragenlijsten (Hofstee, 1991). De vragen gebruikt in dit onderzoek zijn omgezet van de derde persoon enkelvoud naar de eerste persoon enkelvoud. Dit is gebeurd, omdat deze vragenlijst specifiek ging over de burgemeester van de burgers, iedere vraag begon dus met de woorden 'Mijn burgemeester ...'. Antwoorden werden gegeven op een 7-punts Likert schaal van 'helemaal mee oneens' (1) tot 'helemaal mee eens' (7).

Deze studie volgde Korzilius, Van Hooft, Planken en Hendrix (2011) en hercodeerde vijf vragen van de MPV. Deze gehercodeerde vragen waren vragen die in een negatieve vraagvorm gesteld zijn. Door de hercodering zijn gespiegelde antwoorden uitgesloten. Dit had als gevolg dat voor elke vraag een hoge score leidde tot een hoge score op multiculturele effectiviteit.

3.1.2 Veiligheidsbeleving

De afhankelijke variabele veiligheidsbeleving is in dit onderzoek gemeten aan de hand van de vragenlijst gebruikt in het onderzoek van Boers, Van Steden en Boutellier (2008). Deze vragenlijst voor veiligheidsbeleving bestond uit acht items. Doordat 'veiligheidsbeleving' een allesomvattend begrip was en daardoor moeilijk te definiëren was, is het begrip ontleed in verschillende constructen. Deze verschillende constructen waren Risicoperceptie, Criminaliteit en overlast, Verloedering, Slachtofferervaring, Sociale cohesie, Zelfredzaamheid en Vertrouwen in de buurt.

- 1) Criminaliteit en overlast (1 item) (-): 'Hoe vaak voorvallen of misdrijven voorkomen die te maken hebben met inbraak, geweld, jongerenoverlast, drugsoverlast, bedreiging en diefstal.' (Boers et al., 2008).
- 2) Slachtofferervaring (1 item) (-): 'Of de respondenten zelf het lijdend voorwerp zijn geweest van inbraak, bedreiging, diefstal en geweld.' (Boers et al., 2008).
- 3) Verloedering (1 item) (-): 'De frequentie waarin respondenten in hun buurt worden geconfronteerd met rommel en bekladding van muren en gebouwen.' (Boers et al., 2008).
- 4) Sociale cohesie (1 item) (+): 'De binding van burgers met hun buurtgenoten en de buurt.' (Boers et al., 2008).
- 5) Zelfredzaamheid (1 item) (+): 'Het geloof in jezelf om een angstige of onprettige situatie de baas te kunnen.' (Boers et al., 2008)

¹ De totale cronbach's α van de MPV voor de steden Rotterdam en Amsterdam waren berekend met de aanpassingen die zijn gedaan aan de dimensies Emotionele stabiliteit en Flexibiliteit.

- 6) Leefbaarheid (1 item) (+): ‘Kwaliteit van sociale voorzieningen als ook het toekomstperspectief van de buurt.’ (Van Dijk, Flight & Oppenhuis, 2000).
- 7) Vertrouwen in de buurt (1 item) (+): ‘In hoeverre burgers het gevoel hebben bij een groep te horen.’ (Boers et al., 2008).

De betrouwbaarheid van de veiligheidsbeleving in Rotterdam bestaande uit acht items was adequaat: $\alpha = .72$. De betrouwbaarheid van de veiligheidsbeleving in Amsterdam bestaande uit 8 items was goed: $\alpha = .80$. De vragenlijst van Boers et al., (2008) is gekozen om het begrip ‘veiligheidsbeleving’ te meten in dit onderzoek, omdat deze vragenlijst de enige was die positieve en negatieve factoren op veiligheidsbeleving heeft gemeten. De resultaten van het onderzoek van Boers et al. (2008) lieten zien dat zowel de positieve als de negatieve factoren een grote rol speelden in de meting van ‘veiligheidsbeleving’. Antwoorden werden gegeven op een 7-punts Likert schaal van ‘helemaal niet mee eens’ (1) tot ‘helemaal mee eens’ (7).

Omdat in dit onderzoek de veiligheidsbeleving in positieve zin werd gemeten, zijn de data voor zeven vragen gehercodeerd. Zo hebben deze zeven vragen aansluiting gevonden bij vraag nummer zeven, die wel positief geformuleerd was.

3.2 Procedure en respondenten

Voor dit onderzoek was het belangrijk om een goede afspiegeling te krijgen van de bevolking van de steden Rotterdam en Amsterdam. Daarom is gekozen om de vragenlijst door middel van persoonlijke benadering in Rotterdam en Amsterdam uit te zetten. In Rotterdam is de vragenlijst uitgezet in Winkelcentrum Zuidplein. “Dit winkelcentrum trekt jaarlijks tien miljoen bezoekers van in totaal 190 nationaliteiten en bestaat uit 165 winkels in de branche mode, beauty, eten, kids en vrije tijd.” (Winkelcentrum Zuidplein Rotterdam, 2015). In Amsterdam is in verschillende buurten de vragenlijst uitgedeeld: Burgwallen-Nieuwe Zijde, Grachtengordel West, Jordaan, Haarlemmerbuurt, Sloterdijk en Slotervaart. Door op deze plekken in Rotterdam en Amsterdam de vragenlijst te hebben uitgezet, is er een adequate afspiegeling ontstaan van de Rotterdamse en Amsterdamse bevolking. Om dit te rechtvaardigen, zijn er enkele controlevariabelen in de vragenlijst opgenomen: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, geboorteplaats ouders, geboorteplaats respondent en geloof. Op deze manier zijn ook andere mogelijke effecten uitgesloten op de vraag of de multiculturele effectiviteit van de burgemeester invloed heeft op de veiligheidsbeleving van de burger. Uit onderzoek bleek namelijk dat hoe hoger het opleidingsniveau, hoe hoger de culturele participatie en des te hoger de culturele participatie, des te hoger de veiligheidsbeleving (De Beer, 2007). Daarnaast bleek uit verscheidene studies dat vrouwen zich doorgaans onveilig

voelen dan mannen (Boers et al., 2008; Hartnagel, 1979). De vragenlijst was enkel in het Nederlands beschikbaar.

In totaal is er een totale afspiegeling van 100 respondenten ($N = 100$) ontstaan. Omdat voor beide steden de beschrijvende statistieken weergegeven worden, zijn deze in de 2 tabellen hieronder weergegeven. Zo bleef de overzichtelijkheid gewaarborgd.

Tabel 1. Beschrijving controlevariabelen van het totale aantal respondenten, Rotterdam en Amsterdam

A: Totaal (Rotterdam + Amsterdam)	Frequentie (<i>n</i>)	Percentage	Range
Geslacht			
Man	57	57	
Vrouw	43	43	
Opleidingsniveau			
Lagere school	3	3	1 - 4
Middelbare school	20	20	1 - 4
Beroepsonderwijs	30	30	1 - 4
Hoger onderwijs/Universiteit	47	47	1 - 4
In Nederland geboren			
Ja	79	79	
Nee	21	21	
Ouders in Nederland geboren			
Ja	58	58	
Nee	42	42	
Religie			
Christendom	38	38	
Islam	22	22	
Jodendom	0	0	
Atheïsme	39	39	
Anders	1	1	
B: Rotterdam			
Geslacht			
Man	29	58	
Vrouw	21	42	
Opleidingsniveau			
Lagere school	3	6	1 - 4
Middelbare school	13	26	1 - 4
Beroepsonderwijs	22	44	1 - 4
Hoger onderwijs/Universiteit	12	24	1 - 4
In Nederland geboren			
Ja	37	74	
Nee	13	26	
Ouders in Nederland geboren			
Ja	27	54	
Nee	23	46	
Religie			
Christendom	26	52	
Islam	13	26	
Jodendom	0	0	
Atheïsme	11	22	
Anders	0	0	
C: Amsterdam			
Geslacht			
Man	28	56	
Vrouw	22	44	

Opleidingsniveau			
Lagere school	0	0	1 - 4
Middelbare school	7	14	1 - 4
Beroepsonderwijs	8	16	1 - 4
Hoger onderwijs/Universiteit	35	70	1 - 4
In Nederland geboren			
Ja	42	84	
Nee	8	16	
Ouders in Nederland geboren			
Ja	31	62	
Nee	19	38	
Religie			
Christendom	12	24	
Islam	9	18	
Jodendom	0	0	
Atheïsme	56	28	
Anders	1	2	

De leeftijd van de respondenten in Rotterdam had een gemiddelde van 38 jaar, de jongste respondent was 15 jaar oud en de oudste respondent was 87 jaar oud. Voor Amsterdam lag de gemiddelde leeftijd van de respondenten op 31 jaar, waarvan de jongste respondent 16 jaar was en de oudste respondent 67 jaar.

In de vragenlijst zijn de controlevariabelen ‘In Nederland geboren’ en ‘Ouders in Nederland geboren’ aangegeven met ja of nee. Bij nee konden de respondenten dan het land in kwestie invullen. Een opsomming van de landen die werden aangegeven is niet in deze paragraaf opgenomen, deze is in de bijlagen geplaatst, net als de totale vragenlijst gebruikt in dit onderzoek.

3.3 Statistische toetsen

SPSS (versie 21.0) is gebruikt in dit onderzoek om de statistische analyses uit te voeren. Het antwoord op subonderzoeksvraag 1 is gevonden door middel van het gebruik van een Independent-samples T test. Zo kon er gemeten worden of burgemeester Aboutaleb een hogere multiculturele effectiviteit bevatte dan burgemeester Van der Laan.

Om een antwoord te vinden op subonderzoeksvraag twee is er een multiple regressie gedraaid met als afhankelijke variabele ‘veiligheidsbeleving’ en met als onafhankelijke variabele ‘multiculturele effectiviteit’. De variabele multiculturele effectiviteit bestond uit de vier dimensies Culturele empathie, Openmindedness, Sociaal initiatief en Emotionele stabiliteit. Zo kon worden ontdekt of de multiculturele effectiviteit, en welke dimensie precies, van de burgemeester een positieve significante invloed had op de veiligheidsbeleving van de burgers. Naast de invloed van de verschillende dimensies van de MPV op veiligheidsbeleving is er ook exploratief gekeken naar de invloed van de controlevariabelen op de veiligheidsbeleving. Hierbij werden de

controlevariabelen samen met de dimensies van de MPV opgenomen in een nieuwe multiple regressie-analyse. Deze controlevariabelen waren:

- 1) Geslacht: van deze variabele is een dummy gemaakt, waarbij 'vrouw' het referentiepunt werd.
- 2) Leeftijd
- 3) Opleidingsniveau: van deze variabele is een dummy gemaakt, waarbij 'Lagere school' het referentiepunt werd.
- 4) In Nederland geboren: van deze variabele is een dummy gemaakt, waarbij 'nee' het referentiepunt werd.
- 5) Ouders in Nederland geboren: van deze variabele is een dummy gemaakt, waarbij 'nee' het referentiepunt werd.
- 6) Religie: van deze variabele is een dummy gemaakt, waarbij 'christendom' het referentiepunt werd.

Naast deze controlevariabelen werd er ook een dummy gemaakt van de variabele Stad, waarbij 'Amsterdam' het referentiepunt werd.

Het antwoord op subonderzoeksvraag drie is gevonden middels een Independent-samples T test. Daarnaast is er, naar aanleiding van de exploratieve resultaten van de tweede multiple regressie, middels een One-way Anova gekeken of Opleidingsniveau invloed uitoefende op de Veiligheidsbeleving.

4. Resultaten

De drie subonderzoeksvragen in dit onderzoek zijn gebruikt als opbouw voor dit hoofdstuk. Per paragraaf is de subonderzoeksvraag aan de hand van verschillende statistische toetsen getest en weergegeven.

4.1 Multiculturele effectiviteit burgemeester Aboutaleb en burgemeester Van der Laan.

Uit een *t*-toets voor Multiculturele effectiviteit bleek er een significant verschil te zijn tussen burgemeester Aboutaleb van Rotterdam en burgemeester Van der Laan van Amsterdam ($t(98) = 2.16, p = .033$). Burgemeester Aboutaleb van Rotterdam ($M = 4,87, SD = 0,96$) bleek een hogere multiculturele effectiviteit te hebben dan burgemeester Van der Laan van Amsterdam ($M = 4,48, SD = 0,85$). Gezien de niet-significante resultaten voor de Levene's test, mag aangenomen worden dat de varianties tussen deze twee groepen gelijk zijn ($F(98,97) = .12, p = .73$)

Tabel 2. De multiculturele effectiviteit van burgemeester Aboutaleb van Rotterdam en burgemeester Van der Laan van Amsterdam (tenzij anders aangegeven is elk gemiddelde gebaseerd op $n = 50$) (1 = lage score multiculturele effectiviteit, 7 = hoge score multiculturele effectiviteit)

Multiculturele effectiviteit	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>
Rotterdam, burgemeester Aboutaleb	4,87	0,96	50
Amsterdam, burgemeester Van der Laan	4,48	0,85	50

4.2 Verband tussen veiligheidsbeleving en multiculturele effectiviteit

Uit een multiple regressie bleek dat Veiligheidsbeleving voor 3% te verklaren was door de ingebrachte variabelen ($F(4,95) = 1.71, p = .154$). Culturele Empathie ($\beta = -.168, p = .292$) bleek geen significante voorspeller voor de Veiligheidsbeleving, net als Openmindedness ($\beta = .31, p = .062$), Sociaal Initiatief ($\beta = -.18, p = .299$) en Emotionele Stabiliteit ($\beta = .17, p = .248$).

Tabel 3. Regressie-analyse voor de dimensies van de Multiculturele effectiviteit die de Veiligheidsbeleving voorspellen ($N = 100$)

Veiligheidsbeleving	<i>B</i>	<i>SE B</i>	β
Culturele empathie	-.18	.17	-.17
Openmindedness	.30	.16	.31
Sociaal initiatief	-.18	.17	-.18
Emotionele stabiliteit	.17	.19	.17
R^2	.03		
F	1.71		

Gebaseerd op eerdere onderzoeken werd verwacht dat er een positieve correlatie zou zijn tussen de dimensies van de MPV (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Uit de resultaten in dit onderzoek bleek dat de dimensies Culturele empathie en Sociaal initiatief negatief correleerden met de andere dimensies van de MPV. Om deze reden is er voor deze dimensies op multicollineariteit getest. Voor Culturele Empathie gold dat de correlatie niet problematisch was met de dimensies Openmindedness ($r(100) = .68, p < .001$), Sociaal Initiatief ($r(100) = .72, p < .001$) en Emotionele Stabiliteit ($r(100) = .67, p < .001$). Voor Sociaal Initiatief gold dat de correlatie niet problematisch was met de dimensies Culturele empathie ($r(100) = .72, p < .001$), Openmindedness ($r(100) = .75, p < .001$) en Emotionele Stabiliteit ($r(100) = .64, p < .001$).

Als tweede is er een exploratieve multiple regressie analyse uitgevoerd van de verschillende dimensies van de MPV en de controlevariabelen samen ten opzichte van de veiligheidsbeleving. Uit een multiple regressie bleek dat de Veiligheidsbeleving voor 25% te verklaren was door de ingebrachte variabelen. ($F(14, 85) = 3,31, p < .001$). Openmindedness bleek een significante voorspeller voor de Veiligheidsbeleving ($\beta = .36, p = .033$). Daarnaast bleken Geslacht ($\beta = -.34, p = .001$), Middelbare school ($\beta = .65, p = .007$), Beroepsonderwijs ($\beta = .74, p = .005$) en Hoger onderwijs ($\beta = .92, p = .002$) ook significante voorspellers voor veiligheidsbeleving.

Tabel 4. Exploratieve regressie-analyse voor de dimensies van de MPV en de controlevariabelen ten opzichte van de Veiligheidsbeleving ($N = 100$)

	<i>B</i>	<i>SE B</i>	β
Culturele empathie	-.18	.16	-.17
Openmindedness	.35	.16	.36*
Sociaal initiatief	-.12	.17	-.11
Emotionele stabiliteit	.17	.14	.17
Stad	.42	.26	.19
Geslacht	-.77	.22	-.34**
Leeftijd	-.003	.01	-.45
Opleidingsniveau (dummy)			
Middelbare school	1.84	.67	.65**
Beroepsonderwijs	1.82	.63	.74**
Hoger onderwijs	2.08	.67	.92**
In Nederland geboren	.30	.32	.11
Ouders in Nederland geboren	.32	.31	.14
Religie (dummy)			
Islam	-.48	.36	-.18
Jodendom	-	-	-
Atheïsme	-.37	.25	-.16
R^2	.25		
F	3.31***		

* $p < .050$, ** $p < .010$, *** $p < .001$

4.3 Veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam en de burgers in Amsterdam

Als laatste werd bovenstaande subonderzoeksvraag geanalyseerd door middel van een independent-samples t -test. Uit een t -toets voor veiligheidsbeleving bleek er een significant verschil te zijn tussen de burgers in Rotterdam en de burgers in Amsterdam ($t(98) = 2.07$, $p = .042$). De burgers in Amsterdam ($M = 4,87$, $SD = 1,08$) bleken een hogere veiligheidsbeleving te hebben dan de burgers in Rotterdam ($M = 4,41$, $SD = 1,16$). Gezien de niet-significante resultaten voor de Levene's test, mag aangenomen worden dat de varianties tussen deze twee groepen gelijk zijn ($F(98,97) = .37$, $p = .33$).

Tabel 5. De veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam en de burgers van Amsterdam (tenzij anders aangegeven is elk gemiddelde gebaseerd op $n = 50$) (1 = lage score veiligheidsbeleving, 7 = hoge score veiligheidsbeleving)

Veiligheidsbeleving	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>
Burgers in Rotterdam	4,41	1,16	50
Burgers in Amsterdam	4,87	1,08	50

Uit een eenweg variantie-analyse voor Veiligheidsbeleving met als factor Opleidingsniveau bleek een significant hoofdeffect van Opleidingsniveau ($F(3,96) = 6,36$, $p = .001$). De veiligheidsbeleving van zowel Middelbare school ($M = 4,66$, $SD = 1,17$), Beroepsonderwijs ($M = 4,39$, $SD = 1,05$) en Hoger onderwijs ($M = 4,93$, $SD = 1,09$) bleek hoger dan die van Lagere school ($M = 2,38$, $SD = .75$) (Bonferonni-correctie, $p < .050$). Zoals vermeld in tabel 1, had 24% van de respondenten in Rotterdam Hoger onderwijs als opleidingsniveau en in Amsterdam was dit 70%.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk zullen aan de hand van de resultaten die zojuist besproken zijn, de subonderzoeksvragen die zijn opgezet voor dit onderzoek worden besproken.

5.1 Is burgemeester Aboutaleb van Rotterdam meer multicultureel effectief dan burgemeester Van der Laan van Amsterdam?

Aan de hand van de resultaten kan gesteld worden dat burgemeester Aboutaleb door de burgers van Rotterdam meer multicultureel effectief wordt gevonden dan dat burgers van Amsterdam hun burgemeester Van der Laan beoordelen.

5.2 Bestaat er een verband tussen de veiligheidsbeleving van de burgers en de multiculturele effectiviteit van de burgemeester?

De multiculturele effectiviteit van de burgemeester bleek geen goede voorspeller te zijn van de veiligheidsbeleving. De verschillende dimensies waaruit de multiculturele effectiviteit bestaat hebben namelijk geen voorspellende waarden op de veiligheidsbeleving. Daarnaast is er geen multicollineariteit gevonden tussen Culturele empathie en de andere dimensies van de MPV en tussen Sociaal initiatief en de andere dimensies van de MPV. Dit betekent dat de negatieve coëfficiënten voor deze twee dimensies niet worden beïnvloed door multicollineariteit met de andere dimensies.

Uit de tweede multiple regressie blijkt dat veiligheidsbeleving voor 25% procent verklaard wordt door Culturele empathie, Openmindedness, Sociaal initiatief, Emotionele stabiliteit en de controlevariabelen die in de vragenlijst zijn opgenomen. Hierbij zijn Openmindedness, Geslacht, Middelbare school, Beroepsonderwijs en Hoger onderwijs significante voorspellers voor dit verband.

5.3 Is de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam hoger dan de veiligheidsbeleving van de burgers in Amsterdam?

Op gebied van veiligheidsbeleving wordt er met significante resultaten aangetoond dat de burgers in Amsterdam een hogere veiligheidsbeleving hebben dan de burgers in Rotterdam. Daarnaast blijkt Opleidingsniveau als aparte exploratieve variabele van invloed te zijn op de Veiligheidsbeleving.

5.4 In hoeverre heeft een burgemeester invloed op de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam in vergelijking tot Amsterdam aan de hand van zijn multiculturele effectiviteit?

De resultaten van de subonderzoeksvragen hebben geleid tot een beantwoording op de hoofdvraag van dit onderzoek. Uit de multiple regressie tussen Veiligheidsbeleving en Multiculturele effectiviteit is gebleken dat ze elkaar voor 3% beïnvloeden. Hiermee mag dus gesteld worden dat de multiculturele effectiviteit van een burgemeester nauwelijks invloed heeft op de veiligheidsbeleving van de burgers. Uit de tweede exploratieve multiple regressie bleek het verschil tussen de steden Rotterdam en Amsterdam met betrekking op de multiculturele effectiviteit en de veiligheidsbeleving niet significant te zijn.

6. Discussie

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de relatie tussen veiligheidsbeleving en multiculturele effectiviteit van de burgemeester, in Rotterdam en Amsterdam. Om de begrippen Veiligheidsbeleving en Multiculturele effectiviteit hangt een net van lokale identiteit, communicatie, bevoegdheden, angst en sociale samenhang. De laatste jaren heeft de burgemeester veel meer bevoegdheden gekregen qua veiligheidsbeleid. Een punt waar Nederland bekend om staat is zijn multiculturaliteit. Multiculturaliteit en veiligheid zijn twee begrippen die elkaar kunnen aanvullen, maar ook afstoten. De bevoegdheden van een burgemeester qua veiligheid blijven op het gebied van meso- en macroniveau uit (Prins & Cachet, 2011). Vreemd, aangezien de burgemeester een lokale bestuurder is geworden is hij de aangewezen persoon om de veiligheid van zijn burgers te bewaken (Karsten, Schaap & Verheul, 2009). Om invloed te kunnen uitoefenen op de burgers, moet de burgemeester eigenschappen bezitten om alle burgers aan te kunnen spreken, hierbij komt de multiculturele effectiviteit hierbij om de hoek kijken. Na een zoektocht in de bestaande literatuur is er geen enkel onderzoek gevonden dat zich toespitst op de combinatie van veiligheidsbeleving en multiculturele effectiviteit. In dit hoofdstuk wordt bekeken of het breken van de spiegel (Thys & Gomperts, 2009), (zie inleiding), kan worden veroorzaakt door multiculturele effectiviteit.

6.1 Uitkomsten

6.1.1 *Is burgemeester Aboutaleb van Rotterdam meer multicultureel effectief dan burgemeester Van der Laan van Amsterdam?*

Volgens Van Oudenhoven (2004) speelt aanpassingsvermogen een grote rol bij de multiculturele effectiviteit. Burgemeester Aboutaleb heeft door zijn verleden laten zien dat hij een groot aanpassingsvermogen bezit. Verhuizen van Marokko naar Nederland, de Nederlandse taal onder de knie krijgen en het bereiken van de functie Burgemeester van Rotterdam, laten zijn spoor van aanpassingsvermogen goed zien. Doordat hij een groot aanpassingsvermogen heeft, identificeren de burgers zich met hem en zorgt hij zo voor een identiteit van de stad Rotterdam (Kinet, 2009).

6.1.2 *Bestaat er een verband tussen de veiligheidsbeleving van de burgers en de multiculturele effectiviteit van de burgemeester?*

Eerder is aangetoond dat autochtonen en allochtonen beiden een ander beeld hebben van hun perfecte burgemeester, maar bij deze twee groepen zijn wel de verwachtingen van de burgemeester inzake veiligheidsbeleid gelijk (Prins & Cachet, 2003). Na de resultaten van dit onderzoek moet gesteld worden dat de multiculturele effectiviteit van een burgemeester geen

adequate voorspeller is voor de veiligheidsbeleving van burgers. Dit kan worden afgeleid uit het feit dat het begrip ‘veiligheidsbeleving’ te ver buiten de kaders is onderzocht. Veiligheidsbeleving heeft enkele kerndimensies, voor dit onderzoek was het beter geweest om alleen in te zoomen op de dimensie ‘Sociale cohesie’. Als er sociale cohesie heerst, ook wel sociale samenhang genoemd, dan kunnen burgers zich met elkaar identificeren en dit werkt positief op de veiligheidsbeleving die de burgers hebben (Verheul & Schaap, 2010). De lage R^2 uit de eerste regressie analyse kan daarnaast verklaard worden door de vele factoren die veiligheidsbeleving beïnvloeden. Het is onmogelijk om alle factoren in kaart te brengen die de veiligheidsbeleving beïnvloeden.

Naast het feit dat de multiculturele effectiviteit niet in directe lijn ligt met de veiligheidsbeleving, is het wel aangetoond dat de dimensie Openmindedness van de MPV, geslacht en opleidingsniveau van invloed zijn op de veiligheidsbeleving. Voor Geslacht blijkt hieruit dat mannen een hogere veiligheidsbeleving hebben dan vrouwen, wat overeen komt met de literatuur (Boers et al., 2008; Hartnagel, 1979).

6.1.3 Is de veiligheidsbeleving van de burgers in Rotterdam hoger dan de veiligheidsbeleving van de burgers in Amsterdam?

Bij de start van dit onderzoek werd verwacht dat de veiligheidsbeleving in verband zou liggen met de multiculturele effectiviteit, daarnaast is de verwachting uitgesproken dat burgemeester Aboutaleb meer multicultureel effectief zou zijn dan burgemeester Van der Laan en op deze twee subonderzoeksvragen is deze laatste subonderzoeksvraag gebaseerd. In de veiligheidsmonitor van 2014 (CBS) kwam naar voren dat de burgers in Rotterdam en Amsterdam zich minder veilig voelen dan de burgers in de rest van Nederland. Daarnaast is aangetoond dat hoe hoger het opleidingsniveau is, hoe beter de veiligheidsbeleving ervaart wordt. In volgorde was dit: Lagere school, Middelbare school, Beroepsonderwijs en Hoger onderwijs. Ook dit werd verwacht aan de hand van eerdere studie (De Beer, 2007).

6.2 Beperkingen

Tijdens het onderzoeksproces zijn er enkele aspecten naar boven gekomen die de resultaten van dit onderzoek beïnvloed kunnen hebben. De verdeling van het opleidingsniveau van de respondenten is niet gelijk verdeeld. In Amsterdam zijn er meer mensen geënquêteerd met ‘Hoger onderwijs’ als opleidingsniveau dan in Rotterdam. Dit komt door de wijken waarin de vragenlijst uitgezet is. De data was in Amsterdam moeilijker te verzamelen dan in Rotterdam. Dit komt doordat Amsterdam erg toeristisch is. Hierom was het moeilijk om respondenten te vinden die werkelijk in Amsterdam woonden. In de resultatensectie is getoetst dat Opleidingsniveau wel

degelijk invloed heeft op de Veiligheidsbeleving. Met kijk op de verdeling van de percentages behorende bij het opleidingsniveau en de bijbehorende resultaten, wordt gesteld dat dit de uitkomsten van het onderzoek beïnvloed heeft.

Met betrekking tot het aantal respondenten dat ondervraagd is, is het voor vervolgonderzoek aan te raden om het aantal respondenten te vergroten. De uitkomsten van dit onderzoek zijn een goede indicatie van de invloed van multiculturele effectiviteit op de veiligheidsbeleving. Wanneer het aantal respondenten vergroot wordt, worden de resultaten representatiever en hiermee dus gedetailleerder.

Daarnaast zijn er aan de hand van enkele uitkomsten van de vragenlijst enkele vragen niet meegenomen in het verdere onderzoek. Een van de vragen hierbij was: 'Mijn burgemeester werkt zoveel mogelijk volgens een strikt schema', behorend bij de dimensie Flexibiliteit van de MPV. Deze vraag wordt gekenmerkt door de afhankelijkheid van cultuur die hierheen meespeelt. Op deze vraag zijn geen hoge of lage scores denkbaar, omdat het cultureel bepaald is of iemand het positief of negatief ervaart om volgens een strikt schema te werken. Onzekerheidsvermijding (Hofstede, 1983) laat hierbij zien dat sommige mensen het als prettig ervaren om zekerheid binnen hun werk te hebben en volgens strikte regels te werken, terwijl anderen dit helemaal niet zo ervaren. Deze perceptie op deze vraag kan de antwoorden van de rest van de vragenlijst beïnvloed hebben.

6.3 Aanbevelingen

6.3.1 Wetenschappelijke aanbevelingen

Het onderwerp dat centraal staat in dit onderzoek is van belang voor de Nederlandse samenleving. Na bovenstaande beperkingen van dit onderzoek, vloeien hieruit enkele aanbevelingen voor verder onderzoek. Ten eerste kan er gekeken worden naar het verband tussen de Multiculturele effectiviteit van de burgemeester in combinatie met veiligheidsbeleving toegespitst op 'sociale cohesie'.

Ten tweede is het van belang om te weten of de multiculturele effectiviteit niet alleen van de burgemeester, maar ook van andere invloedrijke personen in het land invloed hebben op de veiligheidsbeleving. Het interculturele vermogen van een leider is namelijk van invloed op de veiligheidsbeleving van de betrokkenen (Storme, 2003).

6.3.2 Maatschappelijke aanbevelingen

Met kijk op de uitkomsten van dit onderzoek kunnen er enkele maatschappelijke aanbevelingen gedaan worden. De bevoegdheden van de burgemeester op het gebied van veiligheidsmaatregelen zijn zo geregeld dat hij alleen invloed heeft op veiligheidsproblemen op microniveau (Prins & Cachet, 2011). Een van de belangrijkste taken van een burgemeester is om bij te dragen aan de ontwikkeling van een lokale identiteit dat de veiligheidsbeleving verhoogd (Verheul & Schaap, 2010). Echter, de lokale identiteit wordt ook beïnvloedt door beslissingen op nationaal niveau. Hierom moet de burgemeester dus een rol krijgen in de beslissingen op het gebied van veiligheidsmaatregelen op nationaal niveau. In dit onderzoek is gevonden dat de burgemeester door middel van zijn communicatieve vaardigheden, hierin gemeten door middel van de multiculturele effectiviteit, nauwelijks invloed heeft op de veiligheidsbeleving. Om deze reden moeten burgemeesters op een andere manier betrokken worden bij de aanpak van veiligheidsproblemen. Hiervoor zou een raad met de minister van Veiligheid en Justitie samen met de burgemeesters van de grote steden in Nederland opgezet moeten worden. In deze raad kunnen burgemeesters, met verschillende achtergronden, hun expertise op gebied van veiligheid laten horen en deze laten samenkomen met de minister van Veiligheid en Justitie.

Daarnaast is aangetoond dat hoe hoger het opleidingsniveau van een persoon des te hoger de veiligheidsbeleving van deze persoon is. Investeren in het opleiden van de bevolking leidt dus niet alleen tot economische voordelen, maar ook tot maatschappelijke voordelen. De oplossing voor een hogere veiligheidsbeleving ligt dus in ieder geval niet in de huidige bezuinigingen op onderwijs. De nationale bezuinigingen op onderwijs leiden tot lagere lokale veiligheidsbeleving.

Veiligheid speelt dezer dagen een belangrijke rol in onze samenleving. De laatste paar jaren heeft de maatschappij kennis gekregen van andere soorten dreigingen dan voorheen. Vooral angst voor terrorisme is sinds de aanslag op Charlie Hebdo en de opkomst van IS toegenomen (NOS Opiniepanel, 13 januari 2015). Het is daarom dus ook noodzakelijk dat onderzoek zich toe gaat spitsen op een ander soort van veiligheid. Veiligheid in combinatie met andere factoren die toespelen op de angst die de samenleving nu kent.

7. Literatuur

Beer, P., de (2007). Worden we wijzer van meer onderwijs. *E. de Gier & F. Huijgen*(Reds.), *Het arbeidsbestel binnenstebuiten, Het Spinhuis, Appeldoorn*.

Blokland, B. van. (2015, 11 januari). Wat vinden we eigenlijk na de aanslagen op Charlie Hebdo? Geraadpleegd op <http://politiek.thepostonline.nl/2015/01/11/mening-na-de-aanslagen-op-charlie-hebdo/>

Boers, J., Steden, R. V., & Boutellier, J. C. J. (2008). *Het effect van positieve en negatieve factoren op veiligheidsbeleving: een kwantitatieve studie onder inwoners van Amsterdam*.

Bos, K., Loseman, A., & Doosje, B. (2009). *Waarom jongeren radicaliseren en sympathie krijgen voor terrorisme*. Universiteit Utrecht, Faculteit Sociale Wetenschappen.

Boutellier, H. (2005) *Meer dan veilig; over bestuur, bescherming en burgerschap*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

Cachet, A., Karsten, N., & Schaap, L. (2009). *Zorg dat het een prachtbaan blijft: De toekomst van het burgemeestersambt verkend*.

CBS. (2015). *Veiligheidsmonitor 2014*. Geraadpleegd op <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/veiligheid-recht/publicaties/publicaties/archief/2015/veiligheidsmonitor-2014-pub.htm>

Dijk, T. van, S. Flight & E. Oppenhuis (2000) *Voor het beleid, achter de cijfers, de uitkomsten van de GSB-monitor veiligheid en leefbaarheid nader geanalyseerd*. Hilversum: Intomart.

Excalibur Online. (2015). *Het grootste overdekte winkelcentrum van Nederland*. Geraadpleegd op 25 april 2015, van <http://www.zuidplein.nl/>

Gevoel van veiligheid beïnvloed door 'Charlie Hebdo'. (2015, 13 januari). Geraadpleegd op <http://nos.nl/artikel/2013134-gevoel-van-veiligheid-beinvloed-door-charlie-hebdo.html>

Hartnagel, T.F. (1979) 'The perception and fear of crime: implications for neighborhood cohesion, social activity, and community affect'. *Social Forces*, 58 (1): 176-193.

Hofstede, G. (1983). The cultural relativity of organizational practices and theories. *Journal of international business studies*, 75-89.

Karsten, L., Reijndorp, A., & Van der Zwaard, J. (2006). *Stadsmensen: Levenswijze en woonambities van stedelijke middengroepen*. Het Spinhuis.

Kinet, M. (2009). De groep in psychoanalyse. Geraadpleegd op <http://markkinet.be/pdf/078%20De%20groep%20in%20psychoanalyse%20postgraduaat%20Gent.pdf>

Korzilius, H., van Hooft, A., Planken, B., & Hendrix, C. (2011). Birds of different feathers? The relationship between multicultural personality dimensions and foreign language mastery in business professionals working in a Dutch agricultural multinational. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(5), 540-553.

Nana, C. K. (2007). With Strict Policies in Place, Dutch Discourse on Integration Becomes More Inclusive. *Migration Information Source*.

Nederlands Genootschap van Burgemeesters. (2008). *Tussen trends en toekomst*. Geraadpleegd van <http://www.burgemeesters.nl/files/File/Boek-Tussen-trends-en-toekomst.pdf>

Opstelten, I. W. (2013). *Beleidsopvolging DTN 32*. Geraadpleegd op <https://www.nctv.nl/onderwerpen-a-z/dtn.aspx?y=&m=&p5=beleidsinformatie&p7=2005-01-01&p10=publicatie&select=2>

Opstelten, I. W. (2014). *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN 37)*. Geraadpleegd op <https://www.nctv.nl/onderwerpen/tb/dtn/actueeldreigingsniveau/>

Prins, R., & Cachet, L. (2011). Integrale veiligheidszorg en de burgemeester. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 10, 43-58.

Sackers, H. J. B. (2010). De burgemeester als veiligheidsbaas.

Storme, M. E. (2003). *Culturele identiteit, welvaart, solidariteit, zingeving en democratie*. Geraadpleegd op <https://www.law.kuleuven.be/personal/mstorme/geworteldengelaagd.pdf>

Thys, M., & Gomperts, W. (2009). *Vergezichten: over transculturele psychoanalyse* (No. 10). Garant.

Zee, K. I., van der, Oudenhoven, J. P., van (2000). The Multicultural Personality Questionnaire: A multidimensional instrument of multicultural effectiveness. *European journal of personality*, 14(4), 291-309.

Verheul, J., Schaap, L. (2010). Strong leaders? The challenges and pitfalls in mayoral leadership. *Public Administration*, 88(2), 439-454.

8. Bijlagen

8.1 Vragenlijst

Beste meneer/mevrouw,

Deze vragenlijst is een onderdeel van onderzoek naar burgemeesters en veiligheid. Lees de vragen goed door voordat u deze beantwoordt. De vragenlijst is volledig anoniem en de antwoorden worden alleen gebruikt voor dit onderzoek. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 5 minuten. Heeft u vragen, dan kunt u die aan ons stellen.

Geeft u bij onderstaande stellingen steeds aan in hoeverre u het met de stelling eens bent (1 = helemaal mee oneens, 7 = helemaal mee eens). Omcirkel uw keuze.

1.	Mijn burgemeester staat open voor veranderingen	1	2	3	4	5	6	7
2.	Mijn burgemeester vermijdt avontuur	1	2	3	4	5	6	7
3.	Mijn burgemeester werkt zoveel mogelijk volgens een strikt schema	1	2	3	4	5	6	7
4.	Mijn burgemeester voelt zich oncomfortabel in een andere cultuur	1	2	3	4	5	6	7
5.	Mijn burgemeester heeft veel verschillende interesses.	1	2	3	4	5	6	7
6.	Mijn burgemeester raakt betrokken bij andere culturen	1	2	3	4	5	6	7
7.	Mijn burgemeester zoekt contact met personen met een andere achtergrond	1	2	3	4	5	6	7
8.	In groepsverband neemt mijn burgemeester graag het initiatief.	1	2	3	4	5	6	7
9.	Mijn burgemeester is geneigd zich uit te spreken	1	2	3	4	5	6	7
10.	Mijn burgemeester is vaak de drijvende kracht achter zaken	1	2	3	4	5	6	7
11.	Mijn burgemeester benadert andere personen makkelijk	1	2	3	4	5	6	7
12.	Mijn burgemeester begrijpt andermans gevoelens.	1	2	3	4	5	6	7
13.	Mijn burgemeester merkt het op als anderen in de problemen zitten	1	2	3	4	5	6	7

14.	Mijn burgemeester heeft problemen met het plaatsen van relaties	1	2	3	4	5	6	7
15.	Mijn burgemeester houdt rekening met andermands gebruiken	1	2	3	4	5	6	7
16.	Mijn burgemeester blijft kalm in onverwachte situaties	1	2	3	4	5	6	7
17.	Mijn burgemeester kan tegenslagen in perspectief brengen	1	2	3	4	5	6	7
18.	Mijn burgemeester gaat er standaard vanuit dat zaken vanzelf goed zullen komen	1	2	3	4	5	6	7

Geeft u bij onderstaande stellingen steeds aan in hoeverre u het met de stelling eens bent (1 = helemaal mee oneens, 7 = helemaal mee eens). Omcirkel uw keuze.

19.	Ik voel mij onveilig in de stad waarin ik woon	1	2	3	4	5	6	7
20.	Ik voel mij overdag onveilig wanneer ik alleen over straat loop	1	2	3	4	5	6	7
21.	Ik voel mij 's avonds of 's nachts onveilig wanneer ik alleen over straat loop	1	2	3	4	5	6	7
22.	Ik voel mij onveilig in mijn eigen buurt	1	2	3	4	5	6	7
23.	Ik maak mij zorgen over criminaliteit in onze maatschappij	1	2	3	4	5	6	7
24.	Naar mijn gevoel is de criminaliteit in de afgelopen jaren gestegen	1	2	3	4	5	6	7
25.	Ik kan mensen in het algemeen vertrouwen	1	2	3	4	5	6	7
26.	Ik ben het eens met de stelling: 'We leven in onzekere tijden'	1	2	3	4	5	6	7

27. Wat is uw geslacht? man vrouw

28. Wat is uw leeftijd? _____ jaar

29. Wat is uw opleidingsniveau? Lagere school
 Middelbare school
 Beroepsonderwijs
 Hoger onderwijs/ Universiteit

Simone Haane

30. Bent u in Nederland geboren?

Ja

Nee, ik ben geboren

in: _____

31. Zijn uw ouders geboren in Nederland? Ja

Nee, zij zijn geboren in: _____

32. Wat is uw religie?

Christendom

Islam

Jodendom

Atheïstisch

Anders, namelijk: _____

Bedankt voor uw medewerking!

Radboud Universiteit Nijmegen

8.2 *Overzicht geboorteland ouders, geboorteland respondenten*
Tabel 6. Descriptieve statistieken ten behoeve van de landen waarin de respondenten geboren zijn en waarin de ouders van de respondenten geboren zijn.

A: Totaal (Rotterdam + Amsterdam)	Frequentie (<i>n</i>)	Percentage
In Nederland geboren		
Ja	79	79
Nee, Zambia	1	1
Nee, Marokko	6	6
Nee, Curacao	1	1
Nee, Turkije	4	4
Nee, Nigeria	1	1
Nee, Suriname	2	2
Nee, Aruba	1	1
Nee, Nederlandse Antillen	1	1
Nee, Kaapverdië	1	1
Nee, Verenigd Koninkrijk	1	1
Nee, Indonesië	1	1
Nee, Azerbeidjan	1	1
Ouders in Nederland geboren		
Ja	58	58
Nee, Turkije	10	10
Nee, Marokko	9	9
Nee, Suriname	6	6
Nee, Hong Kong	1	1
Nee, Curacao	1	1
Nee, Nigeria	1	1
Nee, Italië	3	3
Nee, Nederlandse Antillen	2	2
Nee, Aruba	1	1
Nee, Kaapverdië	1	1
Nee, Indonesië	3	3
Nee, China	1	1
Nee, Azerbeidjan	1	1
Nee, Spanje	1	1
Nee, Denemarken	1	1
B: Rotterdam		
In Nederland geboren		
Ja	37	74
Nee, Zambia	1	2
Nee, Marokko	4	8
Nee, Curacao	1	2
Nee, Turkije	2	4
Nee, Nigeria	1	2
Nee, Suriname	1	2
Nee, Aruba	1	2
Nee, Nederlandse Antillen	1	2
Nee, Kaapverdië	1	2
Ouders in Nederland geboren		
Ja	27	54
Nee, Turkije	6	12
Nee, Marokko	7	14
Nee, Suriname	2	4
Nee, Hong Kong	1	2
Nee, Curacao	1	2
Nee, Nigeria	1	2
Nee, Italië	1	2
Nee, Nederlandse Antillen	2	4
Nee, Aruba	1	2
Nee, Kaapverdië	1	2

C: Amsterdam

In Nederland geboren		
Ja	42	84
Nee, Marokko	2	4
Nee, Turkije	2	4
Nee, Suriname	1	2
Nee, Verenigd Koninkrijk	1	2
Nee, Indonesië	1	2
Nee, Azerbeidjan	1	2
Ouders in Nederland geboren		
Ja	31	62
Nee, Turkije	4	8
Nee, Marokko	2	4
Nee, Suriname	4	8
Nee, Italië	2	4
Nee, Indonesië	3	6
Nee, China	1	2
Nee, Azerbeidjan	1	2
Nee, Spanje	1	2
Nee, Denemarken	1	2
